

## แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ เทคนิคการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทุนชุมชน
๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นางสาวสุวิมล เมืองคำบุตร ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ  
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
๓. หมวดยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้  
บ้านปางเสด็จ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นหมู่บ้านที่ได้รับ  
งบประมาณตามโครงการพัฒนาการบริหารจัดการทุนชุมชนในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
ความเป็นมาของคนบ้านปางเสด็จ  
๑. เป็นชุมชนที่ไม่ใหญ่นัก แต่มีโครงสร้างของชุมชนเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการชุมชน  
แบ่งเป็นคุ้มแต่ละคุ้มจะดูแลกันเอง และมีการเลือกหัวหน้าคุ้มภายในคุ้มจะแบ่งหน้าที่กัน เมื่อมีเรื่องสำคัญๆ  
จะบอกผ่านหัวหน้าคุ้ม เพื่อกระจายข่าว ให้สมาชิกในคุ้มได้ทราบ และทุกเดือนจะมีการจัดเวทีประชาคมหรือ  
ประชุม  
๒. ประชาชนในหมู่บ้าน ที่มีอาวุโสหน่อยจะให้ความเคารพนับถือผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ปราชญ์ชาวบ้าน  
ในหมู่บ้านมีกลุ่ม องค์กรที่เข้มแข็ง อยู่กันอย่างเครือญาติ มีความรักใคร่ สามัคคี ประองตอง ช่วยเหลือ แบ่งปัน  
ซึ่งกันและกัน มีการตั้งกฎระเบียบของหมู่บ้าน ที่ทุกคนให้การยอมรับ และปฏิบัติตามกฎ ชาวบ้านมีการ  
รวมกลุ่ม เพื่อปรึกษาหารือกัน นอกจากนี้ยังใช้ประเพณีดั้งเดิม คือ การลงแขก ในการทำงานต่าง ๆ  
๓. กลไกในการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนกิจกรรมของหมู่บ้าน ใช้แผนชุมชนในการขับเคลื่อน  
โดยมีแกนนำชุมชนที่สำคัญ เป็นผู้ดำเนินการ เช่น กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน  
ผู้นำชุมชน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อาสาพัฒนาชุมชน กลุ่มสตรี ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ
๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้  
๑. หมู่บ้านได้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ทุนชุมชนและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนว  
พระราชดำริ ใช้หลักคิดและวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้
  - ๑.) คัดเลือกผู้นำ แกนนำ จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหมู่บ้านและกรรมการ  
หมู่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำ  
อาสาพัฒนาชุมชน ชูตรีศึกษาความสงบประจำหมู่บ้าน
  - ๒.) จัดเวทีอบรมแกนนำ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทุนชุมชน และพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนว  
พระราชดำริ เนื้อหา ประกอบด้วย
    - สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
    - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาทุนชุมชน และการพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน โดยมี  
นายประภากรณิจจวงศ์ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหลายทุ่ง หมู่ที่ ๖ ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา  
เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทุนในชุมชน ซึ่งในหมู่บ้านของวิทยากร มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้  
ด้านการประกอบอาชีพ การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงหมู

๓.) ประเมินวิเคราะห์ทุนชุมชนเพื่อหาแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริเพื่อส่งเสริมพัฒนา กลุ่มอาชีพ

ซึ่งผลการวิเคราะห์ทุนแต่ประเภท

ประเภทจุดแข็ง ข้อจำกัด

- ทุนมนุษย์ - มีปราชญ์ชาวบ้านด้านการจักสาน หมอพื้นเมือง ช่างไฟ - มีปราชญ์ถ่ายทอดช่างปูน ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าองค์ความรู้ไม่ครบทุกด้าน
- การเลี้ยงสัตว์(ไก่ , กบ) - ไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านให้คนใน

ชุมชน(บางเรื่อง)

- ทุนสังคม - มีกลุ่มองค์กรที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
  - ทุนกายภาพ - มีระบบโครงสร้างพื้นฐานครบ
  - ทุนธรรมชาติ - มีอ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น ใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร
    - ป่าชุมชน ให้ความชุ่มชื้นแก่แหล่งน้ำ
  - ทุนการเงิน - มีกลุ่มที่รวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จำนวน ๕ กลุ่ม
- ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียน ในการกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ

๔.) กำหนดแนวทางการส่งเสริมอาชีพ

๒. หลังจากได้ดำเนินการตามโครงการ หมู่บ้านมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

มีการส่งเสริมอาชีพ ๒ กิจกรรม ได้แก่ เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ และเลี้ยงกบ

กลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ มีคณะกรรมการและสมาชิก จำนวน ๑๕ คน

มีการคัดเลือกคณะกรรมการและสมาชิก โดยการคัดเลือกผู้ที่มีความพร้อมและสามารถเลี้ยงไก่ เพราะมีข้อจำกัด ดังนี้

- บริเวณบ้านพื้นที่แคบ - ไม่มีเล้าไก่
- บางคนมีความรู้ด้านการเลี้ยงไก่ - ได้รับงบประมาณน้อย

จึงได้มีมติให้สมาชิกจำนวน ๑๕ คน ได้รับไก่คนละ ๔ ตัว และแบ่งไว้ที่ศูนย์เรียนรู้ของ

นายพจน์ยารังษี จำนวน ๑๐ ตัว เพื่อเป็นแหล่งสำหรับการศึกษาดูงานของคนในชุมชน

กลุ่มเลี้ยงกบ มีคณะกรรมการและสมาชิก จำนวน ๓๐ คน

ให้สมาชิกที่เข้ารับการอบรมตามโครงการทุกคน เลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ เพราะ

- ทุกครัวเรือนมีบ่อซีเมนต์- ใช้พื้นที่ไม่มาก
- ไม่ส่งเสียงรบกวน - มีความรู้ในการเลี้ยงกบ

๖. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

๖.๑ เทคนิคและแนวทางในการทำงาน

๑. ด้านการฝึกอบรม ผลการดำเนินงาน แกนนำได้รับความรู้ด้านการพัฒนาทุน

๒. ด้านการส่งเสริมอาชีพ ผลการดำเนินงาน มีการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และการเลี้ยงกบ

๖.๒ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ เลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์

๑. ผู้นำมีส่วนร่วมในการพัฒนา

๒. ผู้นำมีความเข้มแข็ง มีการเกื้อกูลกัน เช่น สมาชิกที่ไม่มีสถานที่สำหรับการเลี้ยง ได้มีการช่วยเหลือกันโดยการฝากเลี้ยงไก่ เมื่อไก่ออกไข่ มีการแบ่งปันให้ผู้เลี้ยงและเจ้าของไก่

๓. แกนนำ ๓๐ ครัวเรือน นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยพึ่งตนเอง เมื่อรวมกิจกรรม สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน โดยไม่ต้องนำเงินไปซื้อไข่

๔. มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานประมงอำเภอ ให้ความรู้ในการเลี้ยงกบและติดตามการดำเนินงาน

๕. กลุ่มมีการบริหารจัดการ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการออมเงินของสมาชิก